

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
Τα χρόνια που θα 'ρθουν
 Ποιήματα 1958-2018
 Σελ. 224
 ΠΑΤΑΚΗΣ, 2022

Ανοιχτό Βιβλίο

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ

Τα χρόνια που θα 'ρθουν / έχουν ένα πρόσωπο που δε μας μοιάζει. / Λιγότερα δέντρα περισσότερες σκιές / αναποφάσιστα ποτάμια και βουρκωμένες θάλασσες» (σ. 146)
 γράφει ο Δημήτρης Δασκαλόπουλος (1939) στο ποίημα με τίτλο «Τα χρόνια που θα 'ρθουν» από την ομότιτλη συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του (Πατάκης, Αθήνα 2022), αποδίδοντας με λιτότητα και την αμεσότητα του δραματικού περιεχομένου τη θλίψη του σύγχρονου ανθρώπου. Ξεκινώντας την ποιητική του πορεία το 1963 με τη συλλογή *Απόπλους*, ο Δασκαλόπουλος δημοσίευσε συνολικά εννέα ποιητικές συλλογές, ενώ οι μελέτες του για μείζονες Νεοέλληνες ποιητές, όπως ο Σεφέρης, ο Καβάφης, ο Σικελιανός, ο Αναγνωστάκης κ.ά. συνιστούν μνημειώδη έργα της νεοελληνικής φιλολογίας, χρήσιμα και απαραίτητα εργαλεία για τον σημερινό μελετητή αυτής.

Σεφερικός από τους πρώτους του στίχους, αλλά με σαφή ανανεωτική ορμή και χωρίς καμιά δουλική νοστροπία, ο Δασκαλόπουλος αναζητά τις ρίζες της νεοελληνικής ταυτότητας στην αρχαιότητα και την κλασική παράδοση, μαθητεύοντας στους αρχαίους ναούς και σπουδάζοντας τ' άστρα στις μετόπες τους, και συνάμα ως ευαίσθητος παλμογράφος καταγράφει τα σημαδιακά, τραγικά ιστορικά γεγονότα του νεότερου Ελληνισμού, τα δύσκολα χρόνια, αποκαλύπτοντας όχι μόνο το βαθύτερο νόημά τους, αλλά και την επίδρασή τους στο θυμικό του Έλληνα:

Απρίλης μ.Χ.
 «Σκοτεινιάζει σαν ξεκαθάρισαν τα μαντάτα.
 Κλείσαμε τα παράθυρα ανάψαμε όλα τα φώτα
 να κρατηθεί η μέρα στο ύψος που ξέραμε.
 Κι όμως, ένας βαθύς κραδασμός μάς συγκλονίζει.
 Σαν έφτασε η νύχτα δίχως τους γνωρίμους ήχους
 νιώσαμε για τα καλά ότι η πολιτεία σκάλωσε
 στον ύφαλο της μοίρας». (σ. 72)

Ο λόγος του ποιητή διακρίνεται από γλωσσική συνέπεια, ακρίβεια και εκφραστική ευαισθησία. Ο Δασκαλόπουλος αγωνιάν για την κρίση των λέξεων δηλώνοντας τον προβληματισμό του για την κρίση των πράξεων, γιατί «ο άνθρωπος συνηθίζει τις συφορές». Οι λέξεις είναι τα πιο σαράβαλα, από όλα τα μέσα συγκοινωνίας: «κάθε τόσο μ' εγκαταλείπουν μεσοστράτις.

Δημήτρης Δασκαλόπουλος

Η ελεγειακή τονικότητα στη φωνή του Δασκαλόπουλου, χωρίς συναισθηματικές κορόνες και ξαφνιάσματα, γλυκαίνει από την αχλή της μνήμης και του ερωτισμού που αποπνέει το γυναικείο σώμα

Σπουδάζοντας στις μετόπες της ποίησης

ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ

Κάποτε με λιγοστές φράσεις μπορούσες να ταξιδέψεις μιν απόσταση πολλών χρόνων.
 Τώρα βάζω τις λέξεις στη σειρά φράζω την έξοδο με μιν ολοστρογγυλή τελεία μα κείνες δραπετεύουν γλιστρώντας πάνω στον άσπρο τοίχο της σελίδας». (σ. 101)

Το αδιέξοδο της γραφής αισθητοποιεί το πολύπλευρο-πολιτικό, ιδεολογικό, υπαρξιακό-αδιέξοδο του σύγχρονου Ανθρώπου, που βουλιάζει στην απόγνωση μιας απειλούμενης ζωής σαν να βρίσκεται «πάνω σ' ένα κάρο / κατηφορίζοντας στενά καλντιρίμια- / τ' άλλα αφήνιασαν και σπάσαν τα γκέμια» (σ. 102). Την κατρακύλα αυτή ο ποιητής με συγκρατημένη

ειρωνεία και ελαφρά σαρκαστική διάθεση την καταλογίζει στον χαμπαϊλόντα, υποκριτή αστό, τον ταρχειμένο νεόπλουτο, τον ηθικά αλλοτριωμένο Έλληνα της μεταπολεμικής και μεταπολιτευτικής εποχής.

Η ελεγειακή τονικότητα στη φωνή του Δασκαλόπουλου, χωρίς συναισθηματικές κορόνες και ξαφνιάσματα, γλυκαίνει από την αχλή της μνήμης και του ερωτισμού που αποπνέει το γυναικείο σώμα:

«Ανάμεσα σ' αυτό που βλέπω και σ' αυτό που γράφω υπάρχει ένα πράσινο λιβάδι. Εκεί πλαγιάζεις το κορμί σου. Τις νύχτες σπιθίζου τα στήθη σου -τα μικρά γυμνά σου στήθη- και λάμπει το σκοτάδι όπως με αυγουσιτιάτικο φεγγάρι. Οι συνένοχοι εραστές καταλα-

βαίνουν πως παραδόθηκες και πάλι στη βακχεία σου και πως το άλλο πρωί θα γεμίσουν καρπούς τα δέντρα». (σ. 136)

Οι στίχοι, αν και σιωπηλοί, είναι γεμάτοι πάθος για τη ζωή που «είναι ένα ραντεβού με τον θάνατο / που ολοένα αναβάλλεται / από τυχαία περιστατικά». Ο θάνατος βρίσκεται παντού και ταυτόχρονα πουθενά στην ποίηση του Δασκαλόπουλου. *Κτερίσματα νεκρών στολίζουν την ψυχή των ποιητικών ηρώων* και ηρωίδων του σε μια προσπάθεια του ποιητή να αναδείξει την οριακή εμπειρία της απώλειας, το αναπόφευκτο ταξίδι προς τα μαύρα νερά του Αχέροντα. Η μνήμη, μολονότι στάθηκε αναλφάβητη, αναλαμβάνει να διοχετεύσει μέσω του ναρκοπεδίου της ποίησης το παρελθόν-συλλογικό και ατομικό- στο παρόν, αντιπαλεύοντας τη φθορά που επιφέρει ο χρόνος σε ανθρώπινα και μη.

Ο Δημήτρης Δασκαλόπουλος εξιστορεί, με νηφαλιότητα και επίγνωση των δυσκολιών του απόλυτου γαλάζιου στον ουρανό της ποίησης, τις συλλογικές εμπειρίες του ταραγμένου, πρόσφατου ιστορικού παρελθόντος και συνάμα την υπαρξιακή αγωνία του ανθρώπου για το εφήμερο της ύλης του, καταλήγοντας πως *τα χρόνια που θα 'ρθουν/με μια γεύση στάχτης στις μέρες τους, αναπόφευκτα... έφτασαν.*